

A HTMT HÍREI

A Népszava interjúja Freund Tamással

A Magyar Tudományos Akadémia pénzügyi helyzetéről, az MTA háromlábra állításáról, valamint a közoktatásról is beszélt a napilap újságírójának, Juhász Dánielnek az Akadémia elnöke. [...] Az Akadémia továbbra sincs könnyű helyzetben, nehéz feladatok állnak előttünk, ahogy az egész ország előtt is. Egymást érték, érik a különböző krízishelyzetek – fenntarthatóság, klímaváltozás, háború, energiaválság, a Covid utóhatásai –, amelyek mindennapos feladatokat adnak az MTA-nak is. Emellett egy méltatlan folyamat után elvesztettük a kutatóhálózatunkat és vele háromezer kutatót, így újra kellett fogalmaznunk a küldetésünket, stratégiánkat...” Forrás: Nepszava.hu: [teljes cikk >](#)

Tanácskozás: Kié legyen a kisebbségi oktatás, ki feleljen érte, hogyan kutassuk?

A TéKa Társulás az Impulzussal és az MTA HTMT-vel közösen megszervezett májusi nemzetközi konferenciáját, melyet az oktatás és a társadalom témájában hirdettek meg fiatal kutatók számára Budapesten. [...] Papp Z. Attila, az Eötvös Lóránd Kutatási Hálózat Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézetének kutatóprofesszora előadását azzal indította, hogy véleménye szerint alapkérdés, hozzájárul-e a társadalmi egyenlőtlenségekhez az oktatási rendszer, [...] sajnos nagyon gyakran még növeli is azokat. [...] Az oktatás és kutatás témájában tartott kerekasztal-beszélgetés konklúziója az, hogy a Kárpát-medencében nagyon hasonló problémákkal küzd a kisebbségi oktatás kutatása – A szlovákiai magyar oktatáskutatás alapvető problémáit a „hiány” jellemzi leginkább. Nincs intézmény, mely a kutatást elvégezné, nincsenek rá anyagi források sem, és az ad hoc módon kutatásokat végző egyetemek és intézetek között akadozik a kommunikáció, így az adatok sem jutnak el mindenkihez...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Erdélyi médiajelentés 2023

A Kolozsvári Akadémiai Bizottság Média- és Kommunikációtudományi Szakbizottságának szervezésében kerül sor az Erdélyi médiajelentés 2023 című konferenciára, a KAB kolozsvári székházában (Ion Ghica utca 12. szám). [...] A programok között az alábbi előadások is szerepelnek: Gálfalvi Ágnes (BBTE): „»Csak« egy reklámújságról van szó?” Könyvesház, Könyvjelző – a rendszerváltás utáni könyvtartományi és könyvszakmai lapok forrásértéke a romániai magyar könyvkiadás kutatásában; Rácz Éva (BBTE, Kolozsvári Rádió): 10 év média: a hagyományos és a közösségi (?)...” Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

Felhívás interdiszciplináris doktorandusz fórumra

Kolozsvári Akadémiai Bizottság (KAB) feladatának tekinti az erdélyi magyar tudományos élet felpezsdítését, a Magyar Tudományos Akadémia céljainak romániai képviselését, és a fiatal kutatók bevonását ebbe a folyamatba. A modern tudományban egyre fontosabb az interdiszciplinaritás, a saját kutatási területek összekapcsolása más, rokon területekkel, és ezt a KAB programjaival igyekszik megvalósítani. Ennek érdekében a KAB interdiszciplináris doktorandusz fórumot szervez 2023. június 19-21. között (Sztána, Kék iringó panzió), amelyre a természettudományi és élettudományi területen kutató erdélyi magyar doktoranduszok jelentkezését várjuk...” Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

EU-s bevándorlók nyelvtanulását támogatják

Százötven eurós nyelvi utalványt kaphat, aki az elmúlt két évben telepedett le Bécsben. A cél, hogy minél előbb integrálják a jól képzett külföldi szakembereket a munkaerőpiacra. A lehetőség eddig csak az EU-n kívülről érkezőknek volt elérhető – mostantól az uniós állampolgárok is igényelhetik. [...] Az elmúlt években a fővárosba bevándorlók több mint fele uniós országból érkezett, ráadásul sok közöttük a jól képzett szakember. Több mint hatvan százalékuk magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Elsőkötetes magyar író a Bécsi Egyetemen

A Bécsi Egyetem Finnugor Tanszéke a legfiatalabb magyar írógeneráció egyik tehetséges képviselőjét, Harag Anitát hívta vendégül. A bécsi felolvasóesten a közönség a szerző első „Évszakhoz képest hűvösebb” című novelláskötetét ismerhette meg, mely tavaly jelent meg németül. [...] A kétnyelvű irodalmi programon a szerzővel Kókai Károly, a Finnugor Tanszék docense beszélgetett a 2019-ben kiadott kötet témáiról, minimalista nyelvezetéről és elbeszélő technikájáról...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: Megszólal a Pázmáneum új orgonája

Ünnepre készülnek a bécsi Collegium Pázmáneumban. Az intézetben most szombaton, június 3-án kerül sor az új orgona megáldására. A hangszer márciusban érkezett Bécsbe, a jövőben a szentmiséken épp úgy szolgálatot teljesít majd, mint a Pázmáneum kulturális alkalmain. Varga János, a bécsi Collegium Pázmáneum rektora: [...] Az intézet értesítője, a „Pázmánita Tudósító” már 96 éve megírta, hogy nagy szükség lenne egy orgonára Bécsben. [...] Körülbelül 190 cm magas, 220 centi széles, két manuálos hat regiszteres. [...] A június 3-i, előesti szentmiséhez kapcsolódva történik meg az orgona megáldása, felavatása is...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: Emlékplakett az együttműködésért

A magyarországi hősök napjához kapcsolódva május 27-28-án ismét Szombathelyen találkoztak a magyar, osztrák és olasz hadisírgondozó, hagyományörző szervezetek. Ennek kapcsán Kelemen László, UMIZ-intézményvezető, a Szent György Lovagrend ausztriai nagypriorja munkáját is elismerte a Magyar Honvédség. [...] Kelemen László, UMIZ-intézményvezető a kooperációról...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Hivatalosan is megszületett a megállapodás

Robert Golob kormányfő, valamint a magyar és az olasz nemzeti közösség országgyűlési képviselői, Horváth Ferenc és Felice Žiža május 25-én megállapodás aláírásával hitelesítették az együttműködést a kormány és a két őshonos nemzeti közösség között. Horváth Ferenc magyar nemzetiségi képviselő lapunknak adott nyilatkozatában megköszönte a kormány együttműködését. [...] A sok között ki szeretném emelni a legnagyobb volumenű projektet, a Muravidék és a Rábavidék közös gazdaságserkentő programját...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

Soós Mihály továbbra is az MNMI igazgatója

Azután, hogy a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet (MNMI) Tanácsa, illetve kollektívája is pozitívan értékelt a jelenlegi igazgató, Soós Mihály pályázati anyagát, ezt keddi ülésén egyhangúlag megtette az MMÖNK Tanácsa is és további öt éves időszakra az MNMI igazgatójának nevezte ki. A régi-új igazgató az ülésen bemutatta az öt éves időszak programját. [...] Ahogy kifejtette, az elmúlt időszakban, leginkább a járvány hatására számos művelődési egyesület szűnt meg a vidéken, jelenleg 4–5 egyesület tevékenykedik erőteljesebben, míg további 2–3 még mindig küzd, de kevés aktivitást mutat. Elmondása szerint azonban előrelépés tapasztalható az oktatási intézményekben, ahol táncsoportok, citeraegyüttes is működik...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: A Hungarologica Labacensia legfrissebb száma

A muravidéki Magyar Rádió, Horizont című műsorában a Hungarologica Labacensia kiadványt Rudaš Jutka, az MTA külső köztestületének tagja, a Maribori Magyar Tanszék vezetője, a folyóirat egyik szerkesztője mutatja be. Rudaš Jutka elmondta, a kiadvány három részből áll: Magyar szlovén irodalmi tanulmányok, magyar szlovén nyelvészet és a kétnyelvű oktatás a folyóirat aktuális számának témája. A szemle rovatban a Maribori Magyar Tanszék 40 évét mutatták be. [...] A podcastban a bemutató 21:05-től...” Forrás: Rtv slo.si: [teljes cikk >](#)

150 éves a Lendvai ÖTE

A hétfvégén Lendván minden az 1873-as együletalapítást ünneplő lendvai tűzoltóságról szólt, hiszen az ország egyik legrégebbi egyesülete jubilált. [...] A polgármester a jubileum alkalmából az egyesületnek átadta Faragó Márton festőművész alkotását, a Kakasdi Hajós Mihályt, az egyesület alapítóját ábrázoló restaurált festményt is, hogy a következő tűzoltógenerációk is büszkén tudják végezni munkájukat...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

Muravidéki Kutatói Díj Soós Peternek

A Muravidéki Közművelődési Alapítvány (PIF) és a Muravidéki Akadémiai-Kutatói Unió (PAZU) idén már 21. alkalommal hirdette meg a Muravidéki Kutatói Díj pályázatot a legjobb mesterképzési dolgozatért, applikációs jellegű dolgozatért és doktori

disszertációért a muravidéki egyetemi hallgatók részére. Idén a mesterdolgozatok társadalomismereti és humán tudományok kategóriájában Soós Peter nyerte el a díjat „A Sokol, az Orel és a Levente mozgalom a Muravidéken” című diplomájával. A fiatal történész, most a lendvai magyar nemzetiségi tévéstúdió munkatársa. [...] „Nagyon örülök a díjnak, hiszen ez azt jelenti, hogy a muravidéki szlovén közösség is elismeri a munkámat. – mondta Šooš Peter a díj ünnepi kiosztóján, melyre május 26-án került sor a Muraszombati Területi és Tanulmányi Könyvtárban...” Forrás: Nepujtag.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Oktatásügyi konferenciák Daruváron

A múlt héten két, a kisebbségekkel, a kisebbségi oktatással foglalkozó konferenciára, tanácskozásra is sor került Daruváron, amelyeken részt vett Jankovics Róbert magyar parlamenti képviselő és Csapó Nándor, a horvát Tudományos és Oktatási Minisztérium nemzetiségi oktatásért felelős igazgatóságának a vezetője, valamint Varga Erna tanügyi főtanácsos is. [...] Csapó Nándor a kisebbségi nyelvhasználatról az oktatásban témában tartott bevezető előadást. [...] Szintén Daruváron tartottak a múlt héten egy, a Köznevelési és Oktatási Ügynökség és a Cseh Szövetség által szervezett szakmai konferenciát is, amely „A horvátországi nemzeti kisebbségek – a folklór és a hagyományok között” címet kapta. [...] Nyári Denisz, az eszéki BTK egyetemi tanára a nyugat-szlavóniai magyarság történelmi és kulturális identitásáról, Perković Éva, az eszéki HMOMK Bóbita óvodájának nevelője a Hagyományok és népszokások ápolása az óvodai nevelésben címmel tartott előadást...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Fotókiállításokkal indult a jubileumi testvérvárosi programsorozat

Kereken 50 évvel ezelőtt kötött testvérvárosi szerződést Eszék és Pécs városa, amelynek apropóján idén színes program kavalkáddal készülnek mindkét városban. Ennek az indítóprogramja egy-egy fotókiállítás volt. Eszék és Pécs fotósai kezdték meg a sort, hiszen elsőként az Eszéki Fotóklub fényképeiből nyitottak kiállítást Pécsen, ami múlt héten a pécsi Mecseki Fotóklub tárlatával folytatódott Eszéken. [...] Még körülbelül 15 olyan különböző program várható, amelyeket az elmúlt másfél évben sikerült megszerveznünk a pécsi partnereinkkel. Kapcsolatunk van a Zsolnay Központtal, illetve együttműködik a Pécsi Művészeti Múzeum és az Eszéki Művészeti Múzeum, ez a két egyetemre is vonatkozik, [...] nyilatkozta Ivan Majić Krisztián, az Eszéki Kulturális Központ igazgatója...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Csányi Éva, a pulai Móricz Zsigmond egyesület tagja

Pula igazi multikulturális város, ahol számos nemzet tagjai élnek. [...] Évi egyike azoknak az oszlopos tagoknak, akik nem úgy költöztek a városba, hanem már Pulán látták meg a napvilágot. A mai napig kincsként őrzi magyarságát. Molnár Mónika vele beszélget a szórványlétről, a magyarsága megéléséről és a mindennapjairól...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Napok óta feszült a helyzet Koszovóban

A KFOR negyedik napja ellenőrzi a négy észak-koszovói település közigazgatási épületét, a helyi önkormányzatok alkalmazottai nem mehetnek be irodáikba, a szerbek pedig békés tiltakozást hirdetnek a mai napra is. A KFOR parancsnoka, Angelo Michele Ristuccia vezérőrnagy a Koszovó északi részén végzett beavatkozást kommentálva kijelentette, a helyzetet nagyban rontotta, hogy a pristinai ideiglenes intézmények miniszterelnöke, Albin Kurti úgy döntött, folytatja az albán polgármesterek beiktatását a négy északi településen, a szerbek tiltakozása és a nemzetközi közösség kétségei ellenére. [...] Christopher Hill, az Amerikai Egyesült Államok belgrádi nagykövete kijelentette, hogy Pristinának viselnie kell a következményeket, amiért nem fogadta meg az USA tanácsait...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Együttműködési megállapodás a környezetvédelmi titkárság és az Újvidéki Egyetem között

Az Újvidéki Egyetem Természettudományi-Matematikai Karának épületében szerdán megállapodást írt alá a Tartományi Területrendezési és Környezetvédelmi Titkárság az Újvidéki Egyetem Természettudományi-Matematikai Karával, azzal a céllal, hogy az ökológiai tanszék végzős hallgatói szakmai gyakorlaton vegyenek részt a tartományi titkárságon. Nemanja Erceg, tartományi településrendezési és környezetvédelmi titkár elmondta, hogy a szerződés aláírása azt a célt szolgálja, hogy az egyetemisták a gyakorlat során megismerkedjenek a környezetvédelmi titkárság tevékenységeivel...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Új magyar nyelvű szak a szabadkai gimnáziumban

Azok a magyar ajkú nyolcadikosok, akik érdeklődnek az IT világa iránt már az informatikai szakra is iratkozhatnak a nagy múltú és széles körben elismert szabadkai oktatási intézményben. [...] Idén a gimnáziumban három szak nyílik magyar nyelven: természettudományi, társadalmi-nyelvi és informatikai szakra is iratkozhatnak. A hagyományos gimnáziumi osztályokban 30-30, míg az új informatikai osztályban 20 diák kezdheti meg tanulmányait ősszel. Az informatika szak már 5 éve működik szerb nyelven, idén szeptemberben először magyar nyelvű osztály is indul. A többi szakkal ellentétben, egy külön felvételi vizsgát is tenniük kell azoknak, akik ide szeretnének jelentkezni...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Véget ért a Vajdasági Mentorprogram harmadik fordulója

Lezárult a Vajdasági Mentorprogram harmadik fordulója, amely a magyar Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának támogatásával, valamint a Vajdasági Magyar Vállalkozók Egyesülete, a Prosperitati Alapítvány és a Design Terminal együttműködésével valósult meg. [...] Juhász Bálint, a Prosperitati Alapítvány ügyvezetője: 88-an zárták sikerrel a programot, mentorok és mentoráltak...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Könyvbemutató a Gyöngyösbokréta és Durindó fesztivál jegyében

Mezei Zsuzsanna Kistordába két úton kell bemenni című, a tordai tamburazenekar múltjával és jelenével foglalkozó könyv bemutatóját tartották szombaton este Magyarcsernyén és ezzel megkezdődtek a LIX. Gyöngyösbokréta és XLVI. Durindó fesztivál kísérőrendezvényei, melynek idei helyszíne Magyarcsernye, s az Ady Endre Művelődési Egyesület a házigazdája. A könyv szerzőjével, Mezei Zsuzsannával Bacsik Lőrinc Natália magyartanár nő beszélgetett a magyarcsernyei színházteremben. [...] A 400 példányban megjelent könyvhöz jár egy 3,5 órás hanganyag is, a Samu tamburazenekar előadásában...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Petőfi 200 - Zmaj 190: Kétnyelvű zenés irodalmi est Pancsován

Május utolsó napján méltatták a pancsovai Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesületben a magyar és a szerb költészet két kiemelkedő alakját. Idén Petőfi Sándor bicentenáriuma emlékeztet, illetve Jovan Jovanović Zmaj születésének 190. évét ünnepelve zenés irodalmi este került sor...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Továbbképzés Magyarkanizsán: Pedagóguskórrá vált a kiegészítés

A burnout (kiegészítő) szindróma felismerése, megelőzése és kezelése címmel tartott foglalkozást pedagógusok számára pénteken a magyarkanizsai Regionális Szakmai Pedagógus-továbbképző Központ. Az előadókkal, illetve Jerasz Anikóval, a Központ megbízott igazgatójával beszélgettünk a programról. [...] Bús Szuzanna, a magyarkanizsai Gyöngyszemeink IEI pszichológusa az egyik előadó, aki kolléganőjével, Márta Otíliaval együtt álmodta meg a képzést. [...] Manapság ez nagyon aktuális téma. [...] Leggyakrabban a segítő foglalkozású emberek szenvednek tőle, gondolok itt az egészségügyben és az oktatásban dolgozóakra. Ezért döntöttünk úgy, hogy feldolgozzuk a témát a megelőzésre fektetve a hangsúlyt...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Keszég Károlyra emlékeztek Padén, és átadták a Közegellenállás riportpályázat díjait is

A vajdasági újságírás megkerülhetetlen alakjáról, Keszég Károlyról emlékeztek meg vasárnap Padén. A Takáts Rafael Magyar Kultúrkör szervezte eseményen kihirdették a Közegellenállás riportpályázat győzteseit is. Az emlékműsor keretében volt pályatársak és helyi lakosok is együtt emlékeztek a falu szülöttjére. Az emléknapi keretében 24. alkalommal hirdették ki a Közegellenállás riportpályázat nyertesait, akiknek a munkáját neves zsűri értékelt ez alkalommal is. [...] Tóth Livia, a zsűri elnöke, a Hét Nap hetilap főszerkesztője: „A korábbi évekhez hasonlóan az idén is nagyon kevés pályamunka érkezett, amit elég szomorúan veszünk tudomásul évről évre. [...] A nyertes pályamű Balázs Andrea, a Magyar Szó napilap újságírójának tollából került ki, amely A család peremére szorult idősek tragédiája címet viseli...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Új református püspököt választottak Bácsfeketehegyen

Harangozó László, a Szabadkai Református Egyházközösség lelkipásztora lett a Szerbiai Református Keresztyén Egyház új püspöke. Esküjét ünnepi keretek között tette le Bácsfeketehegyen. A zsinaton több személyt is megválasztottak országos egyházi tisztségre: Csányi Erzsébet zsinati jegyző, püspökhelyettes. Székely Károly főgondnok...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Tudományos tanácskozás az újvidéki Bölcsészettudományi Karon

Az idegenség és elfogadás alakzatai című tudományos tanácskozás a budapesti Bölcsészettudományi Kutatóközpont Irodalomtudományi Intézete és az újvidéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék közötti több évtizedes együttműködést folytató új projektciklus nyitó konferenciája, melyet az idén elhunyt jeles irodalomtudós, Pomogáts Béla emlékének ajánlunk. A tanácskozás 2023. június 6-án, 10.00-kor kezdődik az újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karának első emeleti, 114-es számú termében (Újvidék, Zoran Đinđić utca 2.) A konferencia nyitott a közönség előtt,..." Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Oktatásügy: Tovább folytatódik a sztrájk

Azok után, hogy Klaus Iohannis szerdán megsűrgette a koalíciós pártok vezetőit, a Nicolae Ciuca miniszterelnök vezette kormány meg is tette a végső ajánlatát az oktatási szakszervezeteknek. Eszerint csütörtökön a kormány sürgősségi kormányrendeletet fogad el a 2017/153-es törvényben előírt havi bruttó fizetés 1000 lejes emeléséről. [...] Nem fogadják el a kormány ajánlatát a tanügyi szakszervezetek – jelentették be a kormánnyal folytatott szerda esti tárgyalások után az oktatási szakszervezetek képviselői. A tanügyben dolgozók leginkább az új bértörvény szerinti fizetésemelések három éves fokozatos bevezetését kifogásolták, a munkavállalók azt szeretnék, ha egyszerre megkapnák azt. [...] A kormány ragaszkodik az ajánlatához, amit a tanügyi dolgozók nem fogadtak el..." Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Publicisztika: Miért nem véd a romániai gyermekvédelmi rendszer?

A gyermekvédelmi rendszer, mint neve is mutatja, arra van kitalálva, hogy a kiskorúak érdekeit, testi-lelki épségét védje. Ennek ellenére százával, ezrével érkeznek a hírek olyan visszaélésekről, amelyekből egyetlen következtetést lehet levonni: nem védi a gyerekeket ez a rendszer. [...] Letudhatjuk-e ezeket a történeteket azzal, hogy alulképzettségéről, alulfizettségéről, szakemberhiányáról és átláthatatlan rendszerről van szó? Nem. Ezek a gyerekek nem a holdon élnek, mutatott rá pszichológus interjúalanyunk, Roth Mária az MTA külső köztestületének tagja, hanem itt közöttünk, emberek, felnőttek és gyerekek között. Ha éveken keresztül zajlanak a visszaélések, amelyek sokszor tragédiákba torkollnak, az rólunk, társadalomról is sokat elárul. [...] A pszichológus a 2022 decemberi adatokat is ismertette, amelyek szerint az év végén 42 ezer kiskorú volt a romániai gyermekvédelmi rendszer nyilvántartásában, míg a múlt évben összesen 17 ezer kiskorú bántalmazásáról érkezett bejelentés. [...] A Szociális Munka tanszéken Antal Imolával - aki szintén az MTA külső köztestületének tagja - valamint Tonk Gabriellával [...] 48 felnőttel készítették mélyinterjút, akik a gyerekvédelmi rendszerből kerültek ki, és ezek közül alig akadt olyan, aki ne mondta volna, hogy traumatizálódott..." Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Felmérés: A legsúlyosabb csapást a madárvilág számára az intenzív mezőgazdaság jelenti

Egy példátlanul nagy felmérés eredményeit közzölték a Mindennapi Madarak Monitoringja elnevezésű program szervezői, melyben azt követték nyomon, miként változik a leggyakoribb madárfajok populációinak mérete Európában. [...] A legrosszabb helyzetben a mezőgazdasági területeken élő fajok vannak, ezek populációja átlagosan 60%-kal esett vissza 1980 és 2016 között. [...] Nyilvánvalóvá vált, hogy a mezőgazdasági területeken használt sok vegyszer és műtrágya hátrányosan érinti a madarakat, esősorban a rovarvő fajokat" – összegzett Szabó D. Zoltán biológus, a tanulmány egyik szerzője..." Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Provokáció? - Magyar feliratú matricával ragasztották le az ismeretlen katona síremlékét Szatmárnémetiben

Ismeretlenek magyar feliratú öntapadós matricát ragasztottak az ismeretlen katona síremlékére Szatmárnémetiben, az RMDSZ provokációnak tekinti a történeteket. [...] A sír leragasztása nemcsak a román többségi nemzet, de a magyar kisebbség számára is méltatlan és ártó cselekedet volt" - szögezte le Pataki Csaba, az RMDSZ Szatmár megyei elnöke..." Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

SepsiBook: Van igény a könyvünnepre

Több programja és több látogatója volt az idei SepsiBook könyvfesztiválnak, mint a tavalyinak, és a visszajelzések alapján is sikeresnek nyilvánították a vasárnap lezárult rendezvényt a szervezők. A következő SepsiBook könyvfesztiválra 2024. május 23-a és 26-a között kerül sor. Összességében mintegy 8500 látogatója volt a könyvvásárnak, közölte Gombos Zoltán fesztiválkoordinátor, kiemelve, sok visszatérő vendéget már az arcáról megismertek. [...] Öröm a köbön – idézte Molnár Györgyöt Szonda Szabolcs könyvtárigazgató, aki számára az az egyik legnagyobb felismerés, hogy a SepsiBook közösségi esemény volt, amelyre sokan azért mentek ki, hogy ebben a közegetben találkozzanak egymással..." Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Kali Ágnes és Lövétei Lázár László kötetének bemutatója

Eredetiség és minőség – leginkább ez, meg talán a metafizikai boltozat köti össze Kali Ágnes Megvakult angyalok és Lövétei Lázár László Zákeus fügefája című kötetét, melyeket szombat este hatalmas érdeklődés közepette mutattak be a SepsiBookon a Kalligram Kiadó rendezvényeként. A beszélgetést vezető Mészáros Sándor irodalomkritikus felsorolását még azzal egészíthetnénk ki, hogy közös a kiadó is, hisz mindkét verseskötet a Kalligramnál jelent meg, ráadásul mindkét szerző székelyföldi. [...] A Zákeus fügefája kapcsán azt emelte ki, hogy nem ért véget a keresztény költészet Pilinszky Jánossal, Lövétei Lázár László kötetében a hit a kétellyel, a derűvel, az esendőséggel párosítva jelenik meg. [...] Kali Ágnes könyve kapcsán kiemelte: koncepciózus kötetről van szó, melynek nem is a radikalitása tetszett meg annyira, hanem az, ahogyan a vallomások költészetéhez tartozó versekben, a saját szenvedéstörténetben a szerzőnek sikerül felemelnie saját fájalmát...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Berg Judit Sepsiszentgyörgyön

Sem a délelőtti, sem a kora délutáni közönségtalálkozón nem volt annyi szék, ahány olvasója összegyűlt Berg Juditnak a kisiskolások és a 10–14 évesek közül a könyvfesztivál harmadik napján, ahol az író mesélt, a gyermekek pedig annyit kérdeztek, hogy mindenkinek nem is tudott válaszolni...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Egyed Emese irodalomtörténész a szerkesztésében megjelent Háromszéki költők antológiájáról

Egyed Emese kolozsvári költő, az MTA külső köztestületének tagja, irodalomtörténész szerkesztésében frissen látott napvilágot a baróti Tortoma Kiadónál a Háromszéki költők antológiája című kötet, amelyet a csütörtöktől vasárnapig tartó SepsiBook könyvszemlén és kortárs irodalmi fesztiválon mutattak be szombaton. [...] Az antológiában olyan versek olvashatóak, amelyeknek szerzői valamiképpen kötődnek Háromszékhez. Amint a kötet ismertetőjében szerepel, „a 19. században Háromszék vármegyeként egyesített, egykori Sepsi-, Orbai-, Kézdi- és Miklósvárszék a köznyelvben ma is identitásjelölő”. [...] De a helyek közös és egyéni történetei összefüggő lelki tájakat jelentenek: a hely mártírjai, lázadói, patrónusai, otthoneremtoi szép számmal felfedezhetők e versekben” – fogalmazott a szerkesztő. [...] 35 kötetben tervezik bemutatni Háromszék szellemi kincseit szépirodalomtól képzőművészetig, sporttörténelemtől néprajzig, egy átfogó, reprezentatív válogatás szándékával...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Díjnyertes dokfilmek Románia első, csak a természetre összpontosító, brassói fesztiválján

Nemzetközi fesztiválok díjazott alkotásokat sorakoztat fel Románia első, kizárólag a természet dokumentálására összpontosító fesztiválja, a Lynx, amelyet június 1. és 5. közt szerveznek Brassóban. [...] A cinkék életmódjáról Papp Tamás, a Milvus Csoport ornitológusa fog előadást tartani...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Diplomáciatörténeti kiállítással népszerűsíti a román külügy a "Trianoni Szerződés Napját"

Archív fotókat és korabeli dokumentumokat bemutató kiállítással népszerűsíti a román külügyminisztérium június 4-ét, mint a "Trianoni Szerződés Napját", arra a történelmi eseménnyel kapcsolatos törvényre hivatkozva, amelyet 2020-ban fogadott el a román parlament. A külügyi tárca az MTI-hez is eljuttatott keddi közleményében azt írta: mindig hálával idézi fel az elődöknek a nemzeti célkitűzések megvalósulásáért tett külpolitikai erőfeszítéseit, beleértve a "Nagy Egyesülés" (az Erdély és a Román Királyság egyesülését egyoldalúan kikiáltó 1918. december 1-jei gyulafehérvári román nemzetgyűlés) nemzetközi elismertetését. Hozzáteve: a kiállítás a román diplomácia hozzájárulását mutatja be a párizsi békekonferencia előkészítéséhez és lebonyolításához...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Kolozsváron mutatták be a pápai követ magyarra fordított könyvét

A Szent Mihály-plébánia nemrég gyönyörűen restaurált hittantermében közvetlen hangulatú eseményen mutatták be múlt csütörtökön Miguel Maury Buendía angliai pápai követ – korábbi bukaresti apostoli nuncius – Az ösztöneit követve. Anekdotikus történetek állatokkal című könyvét. Az Intono Quartet vonósnégyes (Joseph Haydn műveiből előadó) művészi felvezetője után moderátori szerepben Schuller Hajnal, a Báthory István Elméleti Líceum igazgatója köszöntötte a meghívottakat és a vendégeket. [...] A folytatásban Fodor György piarista konfráter ragadta magához a szót, és a könyv (román kiadásának) magyarra fordítójaként a kiadvány nem mindennapi témájára és a szerző finom humorára hívta fel a figyelmet...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Podcast: Júniustól életbe lép az igazságügy reformja

Június elsejétől életbe lép az új bírósági térkép, melynek célja hogy a bírósági döntések hatékonyabbak és gyorsabbak legyenek. Megszűnik 18 járásbíróság, létrejönnek a közigazgatási bíróságok, Kassán és Pozsonyban létrejönnek városi bíróságok és a bírák

kötelezően specializálódni fognak. [...] Szlovákiában 70 százalékos szinten van az igazságszolgáltatással szembeni bizalmatlanság, míg más uniós országokban ez 50 százalék alatti. [...] A részletekről Mészáros Lajos volt alkotmánybíróval a Bírói Tanács tagjával beszélgetett Kálmán Norbert a csütörtöki Reggeliben...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Új határátkelő épül Bodrogközben

A napokban kezdődtek Nagygyérest a magyarországi Nagyrozvágygal összekötő közút építési munkálatai. A nyár folyamán a Szlovákia és Magyarország közös határszakaszán eddig meglévő 37 átkelő egy újabbal bővül...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

A szlovákiai magyar diákok már tanulhatnak a saját történelmükről, elkészült az új kerettanterv

Az oktatási minisztérium március elején hagyta jóvá a magyar tannyelvű gimnáziumok új tantervi követelményeit, melyek szeptembertől lépnek hatályba. Az új dokumentumnak köszönhetően több, a magyarokat, illetve a szlovákiai magyarokat érintő témakör került be a tantervi követelményekbe. A Történelemtanárok Társulása évek óta küzdött azért, hogy a magyar iskolákban a történelemtanítás vegye figyelembe a szlovákiai magyarok igényeit. [...] Simon Attila, az MTA külső tagja szerint most az gyorsította fel a folyamatot, hogy három éve felbukkant egy javaslat, mely felvetette a nemzetiségi iskolák számára a kerettanterv kiegészítését. [...] „Az új tantervbe bekerült a magyar őstörténet, a magyarok helyzete Csehszlovákiában, a hontalanság évei, a kollektív bűnösség és a Beneš-dekrétumok” – mondta Elek József a komáromi Selye János Gimnázium pedagógusa...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Podcast: Történelemtanárok komáromi konferenciája

Újraéledt a Történelemtanárok Társulása és az elmúlt évek passzivitása után újult erővel vágott neki a munkának. Simon Attila, a Selye János Egyetem Történelem Tanszékének a vezetője átadta a pozíciót Bese Lászlónak, aki az egyetem egykori végzett hallgatója, ma pedig a Történelem Tanszék adjunktusa. A társulás két hete konferenciát tartott Komáromban...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Podcast: Selye János Egyetemen megrendezett szimpózium Petőfi Sándor születésének alkalmából

A Selye János Egyetemen május 19-én került megrendezésre Petőfi Sándor születésének 200. évfordulója alkalmából az ünnepi megemlékezéssel egybekötött nemzetközi tudományos szimpózium. Simon Szabolcs, a Variológiai Kutatócsoport vezetője, a Selye János Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékének docense, aki az MTA külső köztestületének tagja nemcsak a konferenciáról, de arról is mesélt, hogy mit is jelent ma nekünk Petőfi...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Albert Sándor, a Selye János Egyetem alapító rektora

Albert Sándor, a Selye János Egyetem alapító rektora, az MTA köztestületének külső tagja életpályáját három meghatározó korszakra osztja: Kassán az iparista évtizedekre, a politikai-közéleti időközre és Komáromban a „selyés” időszakra. [...] Professzor úr, ön az 1950-es évek második felében diákja, később a tanára, 1990-től pedig az első szabadon megválasztott igazgatója lett a legendás hírű kassai Iparinak. [...] Például annak tanári karában már csak négyen egykori iparisták. Régebben ez pont fordítva volt szokás. Sőt, ez az elvárás 2009-ig az igazgató posztjára is vonatkozott. Ezek az íratlan „törvények” az 1950 utáni évtizedekben sokban segítettek megőrizni az iskola hagyományos szellemiségét. [...] Jövőre lesz húsz éve, hogy ön akkoriban parlamenti képviselő volt, és előbb miniszteri biztосként, majd alapító rektorként útjára indította a Selye János Egyetemet...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Felavatták Konkoly-Thege Miklós mellszobrát az ógyallai csillagvizsgálóban

Felavatták Konkoly-Thege Miklós mellszobrát az ógyallai csillagvizsgáló épületének előterében. A szobrot Marián Vidovenc, a csillagvizsgáló vezérigazgatója az alkotóval, Darázs Rozália szobrászművésszel közösen leplezte le...” Forrás: Bumm.sk: [teljes cikk >](#)

A Bázis a 94. Ünnepi Könyvhéten

A BÁZIS Magyar Irodalmi és Művészeti Egyesület Szlovákiában első ízben, gazdag könyv- és programkínálattal mutatkozik be június 8–11-én a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése által szervezett 94. Ünnepi Könyvhéten, a budapesti a Duna-korzón. [...] A K29-es standon megvásárolhatók lesznek a Bázis-tagok könyvei, hangos könyvei, műfordításkötetei, a Bázis-

könyvek sorozat darabjai, a Bázis két saját kiadványa: a Természetes vadság c. líraantológia, valamint a Transzkulturalizmus és bilingvizmus 4. című tanulmánykötet...” Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Mozgósíthatóak-e a kettős állampolgárok Ukrajnában

Ukrajnában nem mentesülnek a mozgósítás alól a kettős állampolgárok – magyarázta Rosztiszlav Kravec ügyvéd, számolt be róla az Unian állami hírügynökség. A jogász a napokban YouTube csatornáján értekezett arról, hogy a hadköteles állampolgárok mely kategóriái mentesülnek Ukrajnában az immár 15 hónapja tartó általános mozgósítás alól. Az ügyvéd külön kitért a kettős állampolgárokra és az életvitelszerűen külföldön élő ukránokra. Mint fogalmazott, a hatályos törvények értelmében azok a férfiak nem mozgósíthatók a hadiállapot idején, akik tartózkodási engedéllyel és bejelentett állandó külföldi lakcímmel rendelkeznek külföldön...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Elhalasztanák a magyar iskolák ukránosítását?

Az ukrán parlament kormánypárti képviselői azt tervezik, hogy elhalasztják azoknak az iskoláknak az ukránosítását, amelyekben az EU-s tagállamokban hivatalos nyelven zajlik az oktatás. Ez konkrétan a kárpátaljai magyarság tanintézményeire is vonatkozó jogszabály tervezet, írja az ua-reporter. A Nép Szolgái parlamenti frakciója már bejegyeztette a 9332 számú törvénytervezetet, amely lehetővé tenné a kisebbségek, így a magyarok iskolái számára, hogy az új tanévben továbbra is az anyanyelvükön tanuljanak a gyerekek...” Forrás: Karpathir.com: [teljes cikk >](#)

Ukrajnában a közkönyvtárak száma 12 000, közülük csak 3–4 ezer működik aktívan

Olekszandra Koval, az Ukrán Könyv Intézet (UIK) igazgatója közölte, hogy Ukrajnában 12 ezer közkönyvtár található, amelyek közül csak 3–4 ezer működik aktívan. [...] Koval az Olvasás a demokráciáért lengyel–ukrán konferencián elmondta, körülbelül 500 könyvtár vagy teljesen megsemmisült, vagy sérülés érte. [...] Beszélte arról is, hogy 160 millió könyvet őriznek a könyvtárakban, amelyek 52%-a 1991 előtt jelent meg...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Kárpátaljai művészdinasztiák: Új kiállítás-sorozat indult

Magyarország Ungvári Főkonzulátusa a Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeummal együttműködve új kiállítás-sorozatot indított a kárpátaljai művészdinasztiák munkásságának bemutatására. Ennek első eseményeként Boksay József, a kárpátaljai festőiskola alapítója, kiemelkedő képviselője és családja, ifj. Boksay József és Erfán Ferenc festőművészek, valamint Erfán Irina kerámiaművész munkáiból nyílt tárlat a főkonzulátus aulájában május 31-én, szerdán...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)